

Polemika u javnosti oko litijuma u Srbiji traje već godinama. Aktuelna vlast, zastupajući interese kompanije Rio Tinto, godinama ubeđuje građane Srbije kako je litijum istorijska razvojna šansa, upoređujući Srbiju sa El Doradom?! Postavlja se pitanje zašto negativne strane kompanije Rio Tinto država izbegava da pomene?

Pod pritiskom decembarskih protesta 2021. godine, i blokiranja autoputa kod mosta Gazela, država se „zvanično“ povukla iz svih projekata vezanih za iskopavanje litijuma u Srbiji i time je navodno stavljena tačka na tu temu. Da li je tu kraj sage o Rio Tintu? Nije. Danas imamo svakodnevne situacije gde zvaničnici pripremaju teren za povratak otvaranja rudnika litijuma, kako kompanije Rio Tinto, tako i ostalih kompanija, poput Ultra litijuma i Eurolitijuma. Ovo je samo početak. Vreme je da analiziramo ovaj problem po sledećim tačkama:

1. Činjenice

Iako su insajderske informacije iz kompanije Rio Tinto i Vlade Republike Srbije tvrdile da zabrana litijuma nije istina, već isključivo kupovina vremena pred izbore, građani su, kao i sami organizatori protesta, poverovali predstavnicima vlasti i povukli se sa protesta i blokada jer su poštovali datu reč. Šta se u međuvremenu dešavalo?

Vlast je lažnim obećanjem o zabrani litijuma uspeła da ubije energiju protesta i bes naroda koji je pretio da ugrozi aprilske izbore. Građani su bili ubeđeni da su svojim delovanjem ostvarili pobeđu jer su verovali državnom vrhu na reč. Međutim, nijedna kompanija koja planira da radi iskopavanja i preradu litijuma (Rio Tinto, Eurolitijum, Ultra litijum i druge) nije zatvorila svoja predstavništva u Srbiji (što bi bio logičan potez svake kompanije koja je dobila zabranu države), već su nastavili da kupuju zemljišta oko budućih rudnika i dovlače tešku mehanizaciju. Prevareni narod je ostvario Pirovu pobeđu, dok je vlast izbegla revoluciju. Vlast i Rio Tinto izgleda i dalje ne razumeju da je ovo samo poluvreme a da je trenutni rezultat država 1 - građani 0.

Rio Tintu je rečeno da se primiri i da nastavi da radi u tišini, da bi posle 10 meseci nastavili javno sa svojim aktivnostima, dok su nedavno objavili konkurse za nova radna mesta. Postavljamo pitanje zašto kompanija kojoj je država zvanično „zabranila“ da iskopava litijum zapošljava nove kadrove? To je samo dokaz da Rio Tinto nikada nije ni imao nameru da odustane od rudnika litijuma.

U međuvremenu smo saznali da je vlast izdala 60 dozvola za istraživanje litijuma na teritoriji Republike Srbije! Čemu dozvole ako je zabrana litijuma zvanično na snazi? U Rekovcu su i pored zvanične zabrane, nastavljeni radovi na planiranom rudniku litijuma, pa su građani blokirali radove dok je država samo nemo posmatrala.

Rio Tinto na svom profilu navodi da, pored Argentine i Sjedinjenih država, radi i u Srbiji (Loznica). Nijedna ozbiljna kompanija ne drži na svom sajtu informaciju (staru preko godinu dana) da i dalje planira radove u Srbiji, osim ako to nije istina.

Rio Tinto na svom sajtu navodi da planira 1.000 radnih mesta u dugoročnom periodu i preko 2.000 radnih mesta tokom faze izgradnje. Čemu toliko radnih mesta ako im je zabranjeno da rade?

Rio Tinto je angažovao domaće stručnjake da im naprave pozitivne studije o uticaju na životnu sredinu dok već napravljene negativne studije odbacuje, a istim stručnjacima pretilo tužbama da o tome ne smeju da javno govore zbog potpisanog Ugovora o poverljivosti. Domaće stručnjake očigledno ne zanima činjenica što rade protiv interesa svoje države i naroda, ugrožavajući životnu sredinu, zdravlje, zemlju, reke. Biološki fakultet je prva institucija koja je javno o tome govorila, ali su medijski učutkani zbog Ugovora o poverljivosti.

Studija uticaja na životnu sredinu: Da li ima logike da Studiju uticaja na životnu sredinu finansira Rio Tinto umesto da to uradi nezavisna kompanija? Finansiranje studije od strane Rio Tinta je klasičan sukob interesa. Postavljam pitanje da li ja, ili bilo koje drugo lice/udruženje, kao nezavisno lice, možemo da finansiramo Studiju uticaja na životnu sredinu? Ako je odgovor negativan - zašto ne bi mogli dok je Rio Tintu dozvoljeno, iako se nalazi u sukobu interesa? Ko normalan može da poveruje da će Rio Tinto finansirati i objaviti negativne Studije uticaja na životnu sredinu? Do sada smo videli da postoji nekoliko negativnih studija (npr. Biološki fakultet) koje Rio Tinto krije od javnosti, preteći autorima Ugovorima o poverljivosti.

Medijska priprema Rio Tinta podrazumeva da angažovani domaći stručnjaci, univerzitetski profesori, koje Rio Tinto u saradnji sa državom šalje na gostovanja na medije koji su pod kontrolom države i na čiju uređivačku politiku država može da utiče, zagovarajući tezu da rudnici litijuma nisu toliko loše rešenje za državu i da nemaju veliki negativni uticaj na životnu sredinu dok su prećutali da su ovi stručnjaci na platnom spisku Rio Tinta, tj. da su plaćeni da zastupaju interese kompanije. U suprotnom bi dobili otkaze po kratkom postupku. Takvi stručnjaci su kompromitovani i u sukobu interesa, a njihov cilj je da pripreme građane na rudnike litijuma jer većina građana veruje u informacije koje čuju u medijima bez obzira što su neistinite.

Rio Tinto finansira državne fakultete, tražeći od njih podršku za svoj projekat u Jadru. To se zove korupcija za koju će dekani i profesori morati krivično da odgovaraju zbog zloupotrebe službenog položaja.

Da li bi Rio Tinto otvorio rudnike litijuma širom EU da mu je to dozvoljeno? Naravno da bi.

Pa samo Nemačka ima tri puta više litijuma od Srbije. EU neće dozvoliti Rio Tintu da otvara svoje rudnike na svojoj teritoriji zato što su svesni ekoloških posledica, ali su u isto vreme spremni da zažmure na uništavanje životne sredine ako se rudnici litijuma otvore širom Srbije, jer su Evropi potrebne litijumske baterije, dok je Srbija dovoljno blizu za jeftiniji transport u odnosu na Severnu i Južnu Ameriku.

2. Privatizacija Instituta Jaroslav Černi

Kako bi opravdali svoj projekat, zaposleni u Rio Tintu se često pozivaju na pozitivno mišljenje od kompromitovanog instituta Jaroslav Černi (jedini institut koji se bavi vodama u Srbiji), koji je pod pritiskom države, posle 74 godine, privatizovan za samo 2,5 miliona evra od strane Milenijum tima, iako je Savet za borbu protiv korupcije tražio da se poništi privatizacija. Postavlja se pitanje zašto država ne sluša šta kaže Savet za borbu protiv korupcije? Koja je onda poenta postojanja ovog Saveta ako se na njihove zaključke ne reaguje? Da li je to korupcija na delu od strane države? Očigledno da jeste!

Černi je (navodno pod političkim pritiskom) dao pozitivna mišljenja za sve ekološki diskutabilne projekte u Srbiji (Makiško polje, Beograd na vodi, Rio Tinto, Rekovac/Levač...) a sada je u rukama Milenijum tima, kompanije koja je navodno bliska vlasti. Postoji opravdana opasnost da će Milenijum tim ubuduće kontrolisati kome će Jaroslav Černi davati pozitivna mišljenja od kojih će zavisiti dozvole za sve buduće projekte u Srbiji.

3. Da li se afera sa rudnicima litijuma završava sa Rio Tintom? Nikako! Ovo je samo početak

Pored doline Jadra (Loznica) gde Rio Tinto planira svoja iskopavanja, kompanija Eurolitijum u Rekovcu (Levač) nastavlja na mala vrata da dovodi tešku mehanizaciju koja je već spremna za iskopavanje. Građani su se pobunili i organizovali danonoćne straže kako bi sprečili iskopavanja dok policija ne želi da se meša, iako bi po službenoj dužnosti trebala da reaguje i spreči dalji rad kompanije Eurolitijum. Radovi su stali i neće se nastaviti jer kompanija Eurolitijum, kao ni Rio Tinto ne žele da rizikuju fizički obračun sa lokalnim stanovništvom, koji bi motivisao narod da se pobuni, čime bi se njihovo dalje poslovanje dosta otežalo. Rudnici litijuma se planiraju na 40 - 60 lokacija širom Srbije, u trouglu Loznica - Vranje - Bor. Na toj teritoriji živi preko dva miliona naših građana, gde će mnogi od njih morati prisilno da se isele, dok će ostalima biti ugrožena životna sredina (zemlja, voda). Druge kompanije koje se bave iskopavanjem litijuma su u pripravnosti i čekaju da vide kako će da prođe Rio Tinto koji se trenutno primirio. Ako Rio Tinto bude sproveo svoje planove, ostalih 59 lokacija će biti širom otvoreno za rudnike litijuma.

Na primer, kompanija Ultra Lithium je dobila sedam dozvola za istraživanje u Republici Srbiji - preko svoje lokalne podružnice, Ultra Balkans doo - za rudnike Valjevo, Kragujevac, Blace, Koceljeva, Trnava, Istok, Preljina i Ladevci od Ministarstva za zaštitu životne sredine, Ministarstva rudarstva. Prijavne dozvole za istraživanje pokrivaju površinu od ukupno 676,54 km². [1]

Vlada Republike Srbije tvrdi da samo Srbija ima nalazišta litijuma što, naravno, nije istina. Litijum se, takođe, nalazi i u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Severnoj Makedoniji, Albaniji, Grčkoj i Turskoj. To što je neko iscrtao granice ne znači da se litijum, koji se nalazi hiljadama godina ispod zemlje, „preselio“ u Srbiju. Takođe, litijum se može naći u mnogim zemljama EU, dok ga najviše ima u Nemačkoj (tri puta više nego u Srbiji) kojoj ne pada na pamet da dozvoli kompanijama poput Rio Tinta da otvaraju rudnike na njihovoj teritoriji. Postavlja se pitanje zašto navedene zemlje nisu u istoj litijumskoj groznici za otvaranjem rudnika litijuma koji treba da im donese desetine milijardi evra profita? Da li su te zemlje gadljive na pare ili im je nacionalni interes da sačuvaju svoja prirodna bogatstva i spreče uništavanje svoje zemlje?

Pitanje litijuma nije ni političko ni ekonomsko pitanje, ovo je postalo pitanje života i smrti, od kojeg zavisi budućnost nas i naše dece. Ne zanima me da li će kompanije koje rade sa litijumom biti sa istoka ili zapada! **Nijedna kompanija koja ne poštuje ekološke standarde EU i kojoj nije dozvoljeno iskopavanje i prerada litijuma na teritoriji Evropske unije, ne može da radi ni na teritoriji Republike Srbije! Tačka.**

4. Kako funkcioniše kompanija Rio Tinto?

Rio Tinto je korporacija sa vrednošću od 60 milijardi evra koja je navikla da koristi sva moguća sredstva kako bi ostvarila svoje ciljeve. Letos su Kinezi postali najveći pojedinačni deoničari kompanije Rio Tinto.

Kompanija Rio Tinto (Rio Sava) je angažovala ljude zadužene da sve vreme posmatraju, prate i snimaju sve negativno što se o kompaniji pojavi u javnosti. Njihovi PR timovi su stalno u pripravnosti da na svaku izjavu u medijima reaguju momentalno sa demantijem, prisiljavajući medije da objave njihova saopštenja koja su više politički marketinški trik nego što imaju veze sa istinom. Do sada su moje tekstove o Rio Tintu redovno pokušavali da demantuju, iznoseći neistine i tvrdeći suprotno bez ikakvih dokaza. Pozive da se organizuje TV duel gde ćemo da iznesemo svoje argumente i dalje redovno ignorišu.

Kada demantuju, uvek optužuju imenom i prezimenom svakoga ko kritikuje način poslovanja kompanije Rio Tinto, iznoseći neistine da su društveno odgovorna kompanija kojoj je životna sredina prioritet, što se do sada nije pokazalo ni na jednom od njihovih rudnika litijuma

široj svetu. Diskreditovanje protivnika je njihov prioritet, iako do sada nisu shvatili da time samo promovišu suprotnu stranu praveći sebi štetu. Nijedna kompanija u Srbiji nije postala toliko omražena kao kompanija Rio Tinto. Građani sve više postaju svesni posledica, iako državni mediji pokušavaju da kroz emisije unesu zabunu među građanima, tvrdeći da litijum nije toliko opasan kao što se tvrdi, iako u svetu ne postoji nijedan rudnik litijuma koji ispunjava ekološke standarde. Pravni zastupnik Rio Tinto (Rio Sava) Kolin Mekej je u poslednjem broju NIN-a (8.12.2022.), pokušavajući da me demantuje, potvrdio ono što sam tvrdio: „**VLADA SRBIJE NIKADA NIJE DONELA ODLUKU O ZABRANI ISKOPAVANJA LITIJUMA KOJA BI SE ODNOSILA NA RIO TINTO!**“ I šta ćemo sad? Da li je ovo dokaz da je Vlada Republike Srbije slagala svoje građane? Naravno da jeste.

Rio Tinto je navikao da posluje u korumpiranim državama kao što je Srbija, da potplaćuje političare da lobiraju za njihovu kompaniju (što se moglo videti po medijima prethodnih godina). **Rio Tinto je svojevremeno objavio da je spreman da razgovara sa liderima opozicije kako bi im objasnili da litijum neće ugrožavati životnu sredinu.** Mada mi se više čini da na ovaj način indirektno nude mito, pokušavajući da ubede lidere opozicije da se ne protive otvaranju rudnika litijuma. **Za ubeđivanje sve češće koriste zvaničnike EU i SAD koji u razgovorima sa liderima opozicije postavljaju uslove da projekat Rio Tinto ne treba ometati.**

Nastupajući period će pokazati koje političke organizacije će se primiriti u javnim nastupima i na protestima protiv Rio Tinta, kao i koje organizacije nisu potpisale Društveni sporazum.

Do sada **od političkih organizacija koje ne žele napismeno da se obavežu da će biti protiv Rio Tinta i litijuma su Nebojša Zelenović (Koalicija Moramo),** koji se proslavio video snimkom iz Brisela gde je tvrdio da sa EU Zelenima traže rešenje za Rio Tinto, kao i **Ne davimo Beograd, koji su više puta odbili da potpišu Društveni sporazum.**

Insajderske informacije sa više strana tvrde da su obe političke organizacije dobile naređenje iz Brisela da nikako ne smeju da potpišu Društveni sporazum. Nikome nije jasno koja organizacija može da tvrdi da je protiv Rio Tinta, dok u isto vreme odbija da to i zvanično potpiše. **Svaka politička organizacija koja odbija da potpiše Društveni sporazum ne može da se smatra protivnikom Rio Tinta i rudnika litijuma već isključivo njihovim saveznikom.**

Rio Tinto ima svoj spisak na kojima se nalaze imena svih ljudi koji negativno govore o kompaniji i koji su protiv iskopavanja litijuma, koji su na njihovim merama, čiji se nalozi na socijalnim mrežama svakodnevno prate. Pošto smo do sada uglavnom slušali nevešta objašnjenja predstavnika Rio Tinta, neophodno je da dobijemo odgovore od vlasti na sledeća

pitanja:

Da li postoji zvanična zabrana kopanja litijuma Vlade republike Srbije? Ako postoji onda Rio Tinto laže, zbog čega treba da snosi posledice, da zatvori svoje kancelarije i napusti Republiku Srbiju. Ako ne postoji, onda je država svesno slagala svoje građane zbog čega treba da snosi posledice!

Zašto kompanija Rio Tinto nastavlja da kupuje zemljište u dolini Jadra ako nemaju nameru tamo da kopaju litijum? Nisu do sada pominjali da će se baviti poljoprivredom.

Da li je takva izjava vrha države bila samo kupovina vremena kako bi se primirili demonstranti koji su blokirali most Gazelu u decembru pred aprilske izbore?

5. Prerada litijuma

Svi već znamo posledice prerade litijuma širom sveta, bez obzira da li se litijum dobija rudarenjem, iz slanih stena ili iz geotermalnih izvora. U svetu je, za jednu tonu litijuma potrebno preko 1000 tona/kubika vode pomešane sa sumpornom kiselinom, koja posle prerade postaje zatrovana i ne može više da se koristi. Takva voda završava u zemljištu, potocima i rekama čime se trajno uništava životna sredina i ugrožava zdravlje građana. Samo u planiranom rudniku litijuma u Loznici je procenjeno da se nalazi 148 miliona tona litijuma, dok će Rio Tinto dnevno trošiti preko 1.000 tona sumporne kiseline koja će negde na kraju morati da završi. Rio Tinto se ranije raspitivao za napuštenu fabriku Viskoza u Loznici, gde su hteli da iskoriste njihove ispušne cevi kako bi svoje zatrovane otpadne vode ispuštali direktno u Drinu. I to nije sve.

Pored sumporne kiseline koja se koristi za preradu litijuma, građani ne znaju da će se samo u Loznici koristiti i 15.000 cisterni sa cijanidom (kako je objasnio prorektor Beogradskog univerziteta prof. dr. Ratko Ristić). A rudnici su planirani na 40-60 lokacija! U slučaju da dođe do izlivanja samo jedne cisterne došlo bi do ekološke katastrofe neviđenih razmera. Upravo zato, nijedna zemlja EU neće dozvoliti da na njenoj teritoriji Rio Tinto prerađuje litijum i uništava životnu sredinu. Građani Srbije, za razliku od državnog vrha, odbijaju da budu deponija EU, gde će se uništavati plodna zemlja i zatrovati potoci, reke i jezera, gde će se prisilno preseljavati stanovništvo da bi se obezbedile litijumske baterije za tržište EU. Predstavnici kompanije Rio Tinto u svojim demantijima tvrde da sve ovo navedeno nije istina i da njihove nove tehnologije neće uništavati životnu sredinu. Problem je što te nove tehnologije ne žele da pokažu pravdajući se poslovnom tajnom, uz često ponovljenu rečenicu „verujte nam na reč“! **Rio Tinto nema odgovor zašto u EU sa tim „novim tehnologijama“ do sada nisu otvorili rudnike litijuma dok u isto vreme ubeđuju**

građane Srbije da im dozvole otvaranje rudnika litijuma u Srbiji. Dok u jednoj Nemačkoj (koja ima tri puta više litijuma od Srbije) Rio Tinto ne otvori svoje rudnike litijuma, nema logike da ih otvara ni u Srbiji.

6. Suočavanja

Kako bi se razjasnile opasnosti prerade litijuma, više puta sam tražio medijska suočavanja sa menadžmentom kompanije Rio Tinto. Direktorica Rio Tinta je više puta odbila da bude gost u emisijama (poput „Utiska nedelje“), jer joj se nisu svideli sagovornici!? Da li ima logike da direktorka Rio Tinta, koja je optužena za uništavanje životne sredine postavlja uslove sa kim će da razmeni mišljenja. Verovatno bi htela da gostuje u emisijama sa nekim od stručnjaka koji su na platnom spisku Rio Tinta i kod kojih će da bira pitanja koja treba da joj postave. Rio Tinto se „proslavio“ video spotom koji se reklamirao na medijima, gde je kompanija obmanjivala javnost da proizvode zelenu energiju. Čak su i ambasadori pojedinih zemalja tvrdili da je litijum zelena energija, verovatno ne znajući kako izgleda procedura prerade litijuma u kojoj se koristi sumporna kiselina i cijanid. Takav video spot je izazvao kontra efekat, probudivši gnev naroda koji se pobunio i blokirao autoput kod mosta Gazela. Uvidevši svoju grešku, zaposleni u Rio Tintu su dobili naređenje da se medijski primire i da se ne eksponiraju dok se ne slegne prašina. To primirje i dalje traje dok se projekat i dalje sprovodi u tišini daleko od očiju javnosti.

7. Kako rešiti problem zvani Rio Tinto?

Svi zaposleni u kompaniji Rio Tinto (Rio Sava) treba da znaju da su saučesnici jer su itekako svesni posledica trovanja vode i plodnog zemljišta, kao i da će krivično odgovarati zajedno sa menadžmentom. Oni su plaćeni da dezinformišu javnost, da snimaju reklame gde pokušavaju da se predstave kao ekološki savesna kompanija, iako širom sveta već decenijama ostavljaju pustoš iza sebe. U nekim zemljama je zbog njihovog poslovanja izbio i građanski rat gde je preko 10.000 ljudi izgubilo život dok deca koja se kupaju u rekama koje je zatrovao Rio Tinto imaju žive rane.

Kako bi se proverilo da li kompanija Rio Tinto i pored „zabrane“ Vlade Republike Srbije nastavlja sa svojim radom kršeći zakone, kao analitičar zaštite životne sredine predlažem sledeća rešenja:

Da Vlada Republike Srbije **objavi dokument u kome piše da postoji zabrana rada sa litijumom**, jer predstavnici Rio Tinta očigledno nisu obavешteni, ili su dobro obavешteni što znači da su građani prevareni.

Javno **objaviti spisak svih zaposlenih na projektu Jadar Rio Tinto (Rio Sava) u Srbiji**. Građani imaju pravo da znaju ko su ljudi koji su za veliki novca spremni da ugroze

njihovu vodu, zemlju, zdravlje i pored „zvanične zabrane“ Vlade Republike Srbije. Javno **objaviti spisak svih stručnjaka (pogotovo univerzitetskih profesora i naučnih istraživača) koji su angažovani na projektu Rio Tinto.** Ti ljudi za novac pišu lažne pozitivne studije o uticaju na životnu sredinu, dok fakulteti dobijaju novac kroz sporazume o saradnji. To se u modernom svetu zove korupcija i za to se krivično odgovara! Građani imaju pravo da znaju ko su stručnjaci među nama koji i pored silnih upozorenja rade na uništavanju životne sredine kako bi ostvarili finansijsku korist.

Da se **ponište Ugovori o poverljivosti** potpisani sa Biološkim fakultetom kao i sa ostalim institucijama, kako bi njihovi stručnjaci mogli detaljno da ispričaju kakve posledice nas čekaju bez da im Rio Tinto preti tužbom.

Da se sve **političke organizacije obavežu da će svi zaposleni koji su aktivno učestvovali na projektima vezanim za litijum u kompaniji Rio Tinto** (kao i svim drugim kompanijama koje rade sa litijumom) **biti krivično gonjeni i procesuirani, da će profesorima i istraživačima biti oduzeta naučna zvanja, da će im biti otkazani ugovori o radu u institucijama** zbog krivičnog dela svesnog obmanjivanja javnosti, ugrožavanja životne sredine, zemlje, reka i zdravlja građana Srbije. **Za takva krivična dela se mora tražiti zatvorska kazna. Nikakve nanogice i uslovne presude ne dolaze u obzir.**

Da se kompaniji **Rio Tinto**, kojoj je zvanično zabranjeno da radi u Srbiji, naloži **da zatvori sve svoje kancelarije (u Beogradu i Loznici) i napusti teritoriju Republike Srbije u roku od mesec dana.**

Kao ekološki prihvatljivo **rešenje za litijumske baterije** su se već razvile nove tehnologije - **litijske baterije koje ne ostavljaju posledice po životnu sredinu**, kvalitetnije su i traju duže od litijumskih. Zamensko rešenje su i baterije na vodonik, kao i od aluminijuma, sumpora i soli koje će uskoro biti u upotrebi.

Da državnicima prestanu da govore neistine da Nemačka već uveliko radi sa litijumom jer se trenutno radi samo pilot projekat dobijanja litijuma preko geotermalnih voda a ne iz rude jadarita (za koju mora da se koristi sumporna kiselina) kao što se planira u Loznici. Pri tome, Nemačka je trenutno samo u eksperimentalnoj fazi a njihov institut još uvek radi pilot postrojenja gde se vrši istraživanje jer još uvek nisu dostigli nivo čistoće koji odgovara ekološkim zahtevima EU.

8. Zaključak

Problem je što u korumpiranoj Srbiji niko ne odgovara, pa su se ljudi koji su na platnom spisku Rio Tinta opustili, misleći da neće snositi nikakve posledice jer „sarađuju“ sa

državom. Vreme je da budu upozoreni da su saučesnici koji će snositi odgovornost za svoje postupke. Ako su spremni da žive i rade pod takvim pritiskom, jer ovakav zločin ne zastareva – neka im je sa srećom, trebaće im.

Do sada nisam upoznao nijednu osobu koja podržava projekat Rio Tinto, osim zaposlenih u kompaniji (koji su finansijski zavisni), mada i mnogi od njih ne podržavaju, ali tamo rade jer im od toga zavisi egzistencija. Mnogi zaposleni u Rio Tintu su već dali otkaze (kako zbog griže savesti – tako i zbog pritiska javnosti), dok veliki broj zaposlenih uveliko traži nova radna mesta u drugim kompanijama kako bi se na vreme „oprali“ i pobešli.

Država se primirila i na svako postavljeno pitanje o Rio Tintu se brani time da je zvanično zabranjeno da se radi sa litijumom. To što država prećutno odobrava nastavak aktivnosti Rio Tintu i drugim kompanijama, izbegavajući da reaguje, znači da ova vlast svesno obmanjuje svoje građane. Moja procena je da će tako ostati do aprilskih izbora u Beogradu, jer vlast ne želi da rizikuje novo blokiranje Gazele, pobunu naroda zbog koje će izgubiti vlast u Beogradu. Iako su lokalni izbori, Rio Tinto je jedna od retkih tema koja može da izvede građane Beograda na ulice.

Lično sam ubeđen da država neće odustati od svoje namere da progura rudnike litijuma a znajući kako građani neće odustati od odbrane svojih i života svoje dece, plašim se da će incidenti i fizički sukobi u budućnosti eskalirati. Zato i postavljam pitanje, da li neko mora da strada da bi se farsa oko litijuma sprečila? Da li nas čeka građanski rat kao što je bilo u Papua Novoj Gvineji gde je preko 10.000 ljudi izgubilo život zbog rudnika litijuma koji je zatrovao sve izvore pijaće vode? Koliko ljudi je potrebno da izgubi svoj život da bi neko iz vlasti rekao dosta je, nećemo građanski rat, piše Energija Balkana.